

1. Загальна інформація про дисципліну:

Назва дисципліни	ФІЛОСОФІЯ
Викладач	Довгань Анатолій Олексійович
Профайл викладача	https://uz.tntu.edu.ua/stuff/personal-kafedry/
Контактний тел.	Комутатор (0352) 25-35-27, 0681473278
E-mail:	dovgananatol@gmail.com
Сторінка дисципліни в A-Tutor	https://dl.tntu.edu.ua/index.php ID 352
Консультації	Згідно графіку консультацій у другому семестрі

2. Коротка анотація до дисципліни

Навчальний дисципліна «Філософія» належить до нормативних дисциплін циклу загальної підготовки освітньої програми «Інформаційні системи та технології» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Галузь знань 12 «Інформаційні технології», спеціальності 126 «Інформаційні системи та технології». Викладається у 3 семестрі (другий курс) обсягом 4,0 кредитів ECTS. Формою підсумковою контролю є екзамен.

3. Мета та завдання дисципліни

Мета дисципліни «Філософія» є формування в студентів інтересу до фундаментальних знань; стимулювання потреби до філософських оцінок історичних подій і фактів дійсності; розуміння студентами метафізичного способу пізнання світу. Формування системи світоглядних знань про буття людини, найістотніші взаємовідносини з природою, суспільством і духовним життям у всіх основних формах його існування; про суспільно-історичну природу релігії, закономірності її виникнення і функціонування в сучасному світі; про способи доведення і спростування, що забезпечують досягнення об'єктивної істини.

Завданням дисципліни дати студентам цілісне уявлення про специфіку філософського знання, його проблематику, поняття та категорії; про історію зарубіжної та вітчизняної філософії, перспективи її подальшого розвитку; допомогти студентам розвивати творче мислення, рішуче відмовлятися від догм і стереотипів, шаблонів і схоластики, засвоювати нові теоретичні прориви в розвитку сучасної гуманітаристики; допомогти студентам навчитися органічно поєднувати теоретичні положення з проблемами реальної дійсності, практичної діяльності майбутнього спеціаліста; допомогти студентам усвідомити важливість загальнолюдських цінностей, етичних норм.

4. Формат дисципліни:

Дисципліна передбачає проведення лекційних, практичних занять та консультацій. Для кращого розуміння та засвоєння викладеного матеріалу дисципліна має супровід у вигляді електронного навчального курсу в системі A-Tutor (<https://dl.tntu.edu.ua>). Електронний навчальний курс має структуру, контент, завдання і систему оцінювання.

5. Результати навчання:

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- ✓ Основи етапи розвитку світової філософської думки, специфіку поглядів філософських шкіл та особистостей західної та східної філософії від античності до наших днів;
- ✓ Особливості проблем філософських розділів: онтології, гносеології, аксіології, соціальної філософії, філософії свідомості, естетики;
- ✓ Етапи розвитку науки та її критерії, сутність та значення наукової раціональності;
- ✓ Контекст розвитку різних типів світогляду, культур, цивілізації та особливості їхньої взаємодії.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**:

- ✓ критично аналізувати інформацію, розглядати питання з різних позицій та приймати обґрунтовані рішення;
- ✓ шукати та опрацьовувати різні види джерел інформації;
- ✓ аналізувати та інтерпретувати гуманітарні тексти;
- ✓ здійснювати наукові дослідження у галузі гуманітаристики;
- ✓ працювати спільно з іншими заради досягнення мети, ефективно взаємодіяти з людьми різних поглядів та переконань;
- ✓ ідентифікувати та досліджувати існуючі у суспільстві проблеми, а також розробляти рекомендації щодо їх вирішення;
- ✓ формувати власну думку (ставлення, позицію) та презентувати її;
- ✓ активно слухати та дискутувати.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів **інтегральної та загальних компетентностей (КЗ) компетентностей (КС)** згідно освітньої програми.

Інтегральна:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в області інформаційних систем та технологій, або в процесі навчання, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, які потребують застосування теорій та методів інформаційних технологій.

Загальні:

КЗ 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ 6. Здатність до пошуку, оброблення та узагальнення інформації з різних джерел.

КЗ 9. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ 10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування у студента таких прикладних **результатів навчання (ПР)** згідно освітньої програми:

ПР 10. Розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки та існуючих державних і закордонних стандартів під час формування технічних завдань та рішень.

6. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	32
практичні заняття	16
самостійна робота	72
Всього за дисципліну	120

7. Ознаки дисципліни:

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний\ вибірковий
2020/2021	2	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	1	Нормативний (Н)
2020/2021	2	141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка	1	Нормативний (Н)
2020/2021	2	151 «Автоматизація та комп'ютерно- інтегровані технології»	1	Нормативний (Н)
2020/2021	2	152 "Метрологія та інформаційно-вимірювальна техніка"	1	Нормативний (Н)
2020/2021	2	163 «Біомедична інженерія»	1	Нормативний (Н)
2020/2021	2	172 "Телекомунікації та радіотехніка"	1	Нормативний (Н)
2020/2021	3	131 «Прикладна механіка»	2	Нормативний (Н)

2020/2021	3	133 «Галузеве машинобудування»	2	Нормативний (Н)
2020/2021	3	181 «Харчові технології»	2	Нормативний (Н)
2020/2021	3	192 «Будівництво та цивільна інженерія»	2	Нормативний (Н)
2020/2021	3	274 «Автомобільний транспорт»	2	Нормативний (Н)
2020/2021	3	275 «Транспортні технології (за видами транспорту)»	2	Нормативний (Н)
2020/2021	3	121 «Інженерія програмного забезпечення»	2	Нормативний (Н)
2020/2021	3	122 «Комп'ютерні науки та інформаційні технології»	2	Нормативний (Н)
2020/2021	3	123 «Комп'ютерна інженерія»	2	Нормативний (Н)
2020/2021	3	125 «Кібербезпека»	2	Нормативний (Н)
2020/2021	2	051 «Економіка»	1	Нормативний (Н)
2020/2021	2	053 «Психологія»	1	Нормативний (Н)
2020/2021	2	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	1	Нормативний (Н)
2020/2021	2	073 «Менеджмент»	1	Нормативний (Н)
2020/2021	2	074 «Публічне управління та адміністрування»	1	Нормативний (Н)
2020/2021	2	075 «Маркетинг»	1	Нормативний (Н)
2020/2021	2	076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	1	Нормативний (Н)

8. Пререквізити:

Студенти повинні володіти необхідною системою знань сучасного рівня розвитку світової філософії та навичками застосовувати отримані знання в практиці повсякденного життя.

9. Технічне й програмне забезпечення /обладнання:

Студент повинен бути впевненим користувачем прикладних програм Microsoft Office.

10. Політика дисципліни

Усі процедури навчального процесу під час викладання дисципліни відповідають положенню про академічну доброчесність учасників освітнього процесу та недопущення академічного плагіату в Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя.

11. Схема дисципліни

Тиж./ дата/ год.	Тема, підтеми	Форма заняття, формат	Матеріали	Література, ресурси в інтернеті	Завдання, год	Засоби діагностики	Вага оцінки
1	2	3	4	5	6	7	8
Тиж. 1/ 4 акад. год.	ТЕМА 1. Філософія як специфічний тип знання	Лекція, практ. 3-ття №1	Лекційний матеріал, практ. 3-ття № 1	Дистанційний курс	Опрацювання лекцій, 2 підготовка до практ. 3-ть, 4	Тестовий контроль	5
Тиж. 2/ 2 акад. год.	Тема 2.Філософія стародавнього Сходу (Індія,Китай,Африка)	Лекція	Лекційний матеріал	Дистанційний курс	Опрацювання лекцій, 2	Тестовий контроль	5

Тиж. 3/ 4 акад. год.	Тема 3. Антична філософія	Лекція, практ. 3-ття № 2	Лекційний матеріал, практ. 3-ття № 2	Дистанційний курс	Опрацювання лекцій, 2 підготовка до практ. 3-ть, 4	Тестовий контроль	5
Тиж. 4/ 2 акад. год.	Тема 4. Філософія середньовічного суспільства, Відродження та Реформації	Лекція	Лекційний матеріал	Дистанційний курс	Опрацювання лекцій, 2	Тестовий контроль	5
					Тестові завдання модуля 1, 4	Модульний контроль 1	10
Тиж. 5/ 4 акад. год.	Тема 5. Філософія Нового часу та доби Просвітництва.	Лекція, практ. 3-ття №3	Лекційний матеріал, практ. 3-ття № 3	Дистанційний курс	Опрацювання лекцій, 2 підготовка до практ. 3-ть, 4	Тестовий контроль	5
Тиж. 6/ 2 акад. год.	Тема 6. Німецька класична філософія та марксизм.	Лекція	Лекційний матеріал	Дистанційний курс	Опрацювання лекцій, 2	Тестовий контроль	5
Тиж. 7/ 4 акад. год.	Тема 7. Сучасна світова філософія	Лекція, практ. 3-ття №4	Лекційний матеріал, практ. 3-ття № 4	Дистанційний курс	Опрацювання лекцій, 2 підготовка до практ. 3-ть, 4	Тестовий контроль	5
Тиж. 8/ 2 акад. год.	Тема 8. Традиції та особливості розвитку філософської думки в Україні	Лекція	Лекційний матеріал	Дистанційний курс	Опрацювання лекцій, 2	Тестовий контроль	5
Тиж. 9/ 4 акад. год.	Тема 9. Онтологія	Лекція, практ. 3-ття №5	Лекційний матеріал, практ. 3-ття № 5	Дистанційний курс	Опрацювання лекцій, 2 підготовка до практ. 3-ть, 4	Тестовий контроль	5
Тиж. 10/ 2 акад. год.	Тема 10. Гносеологія	Лекція	Лекційний матеріал		Опрацювання лекцій, 2	Тестовий контроль	
Тиж. 11/ 4 акад. год.	Тема 11. Діалектика	Лекція, практ. 3-ття №6	Лекційний матеріал, практ. 3-ття № 6		Опрацювання лекцій, 2 підготовка до практ. 3-ть, 4	Тестовий контроль	
Тиж. 12/ 2 акад. год.	Тема 12. Проблема людини у філософії	Лекція	Лекційний матеріал		Опрацювання лекцій, 2	Підготовка творчих робіт	

Тиж. 13/ 4 акад. год.	Тема 13. Особа і суспільство	Лекція, практ. 3-ття №7	Лекційний матеріал, практ. 3-ття № 7		Опрацювання лекцій, 2 підготовка до практ. 3-ть, 4	Підготовка творчих робіт	
Тиж. 14/ 2 акад. год.	Тема 14. Філософія культури і цивілізації	Лекція	Лекційний матеріал		Опрацювання лекцій, 2	Підготовка творчих робіт	
Тиж. 15/ 4 акад. год.	Тема 15. Філософія техніки	Лекція, практ. 3-ття №8	Лекційний матеріал, практ. 3-ття № 8		Опрацювання лекцій, 2 підготовка до практ. 3-ть, 4	Підготовка творчих робіт	
Тиж. 16/ 2 акад. год.	Тема 16 . Глобальні проблеми сучасності	Лекція	Лекційний матеріал	Дистанційний курс	Опрацювання лекцій, 2	Підготовка творчих робіт	
					Тестові завдання модуля 2, 4	Модульний контроль 2	15

12. Система оцінювання та вимоги

Форма підсумкового семестрового контролю – **екзамен**.

Підсумкова семестрова оцінка екзамену складається з суми балів, отриманих студентом при проведенні проміжних (модульних) контролів рівня засвоєння теоретичних знань (за перший та другий модулі) та отриманих балів за практичні роботи.

Модуль 1			Модуль 2			Підсумкова екзаменаційна оцінка	Разом з дисципліни
Аудиторна та самостійна роботи			Аудиторна та самостійна роботи				
Теоретичний курс (тестування)	Практична робота		Теоретичний курс (тестування)	Практична робота			
10	20		15	30		25	100
№ лекції	Вид робіт	Бал	№ лекції	Вид робіт	Бал		
Лекція 1	Пр. роб. 1	5	Лекція 5	Пр. роб. 5	5		
Лекція 2	Пр. роб. 2	5	Лекція 6	Пр. роб. 6	5		
Лекція 3	Пр. роб. 3	5	Лекція 7	Пр. роб. 7	5		
Лекція 4	Пр. роб. 4	5	Лекція 8	Пр. роб. 8	5		
			Лекція 9		5		
			Лекція 10		5		
			Лекція 11				
			Лекція 12				
			Лекція 13				
			Лекція 14				

			Лекція 15				
			Лекція 16				

До підсумкового семестрового контролю (складання семестрового екзамену) допускаються студенти, які протягом семестру виконали всі види навчальної роботи, успішно пройшли проміжні (модульні) контролю і набрали не менше 45 балів семестрової бальної оцінки та за умови отримання не менше 60% (15) балів за результатами кожного проміжного (модульного) контролю рівня знань.

Підсумкова оцінка записується за 100-бальною шкалою із подальшим переведенням її у шкалу Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS) відповідно А, В, С, D, E, F, FX при цьому чотирибальна шкала оцінок (з записом семестрової оцінки «відмінно» - А, «добре» - В,С, «задовільно» - D, E відповідають підсумковому результату «зараховано», «незадовільно» - F, FX відповідає підсумковому результату «незараховано»).

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Сертифікований електронний навчальний курс «Філософія» (Сертифікат ДН № 0123).
2. Довгань А.О. Філософія. Лекційний курс для аспірантів технічних спеціальностей. - Тернопіль, 2016 -109 с.
3. Лобас В.В., Довгань А.О. Логіка - Тернопіль, 2004 - 288 с.
4. Габрусева Н.В. Методичні вказівки щодо самостійної роботи студентів та модульного контроль знань з дисципліни „Філософія” – Тернопіль, 2013 – 59 с.
5. Габрусева Н.В. Методичні вказівки для дистанційного та заочного навчання – Тернопіль, 2012 – 73 с.
6. Габрусева Н.В. Проблемно-пошукові завдання з філософії – Тернопіль, 2017 – 75с.
7. Габрусева Н.В. Збірник тестових завдань з філософії – Тернопіль, 2013 – 50 с.
8. Габрусева Н.В. Філософія в поняттях і термінах – Тернопіль, 2013 – 73 с.
9. Чоп Т.О. Методичні рекомендації та завдання для семінарських занять і самостійної роботи з дисципліни «Філософія» для студентів денної форми навчання ТНТУ - Тернопіль, 2016 – 40 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Білодід Ю. М. Філософія. Український світоглядний акцент : навч. посібник для студ. вищих навч. закл. К. : Кондор, 2006. 356 с.
2. Губерський Л. В. Філософія: навч. посіб. / за ред. д-ра філос. наук, проф. І. Ф. Надольного. 8-е вид., стер. К. : Вікар, 2011. 456 с.
3. Довгань А.О. Філософія : навчальний посібник. Лекційний курс для аспірантів технічних спеціальностей (конспективний виклад). Частина перша- тернопіль;Вид-во ТНТУ імені Івана Пулюя.2015.-184с.
4. Касьян В. І. Філософія : відповіді на питання екзаменац. білетів : навч. посіб. 6-те вид., стер. К. : Знання, 2010. 347 с.
5. Омельченко Ю. В. Філософія ХХ-ХХІ століть: імена: біограф. словник. К. : Фенікс, 2011. 211 с.
6. Петрушенко В. Л. Філософія: курс лекцій: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації. 3-тє видання, перероб. і доповн. Львів: «Магнолія плюс», 2005. 506 с.
7. Причепій Є. М., Черній А. М., Чекаль Л. А. Філософія: підручник. вид. 3- тє, стер. К. : Академвидав, 2009. 592 с.
8. Степанянц М. Восточные философии: учебник для вузов. М. : Академический проект, 2011. 549 с.
9. Філософія: словник-довідник : навч. посіб. / за ред. проф. І. Ф. Надольного, проф. І. І. Пилипенка, проф. В. Г. Чернеця ; Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв., Нац. акад. статистики, обліку та аудиту. 3-є вид., допов., випр., переробл. К. : НАКККиМ, 2010. 480 с.
10. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення) : навч.посіб. / за ред. акад. НАН України Л. В. Губерського. К. : Знання, 2009. 621 с.

Допоміжна

1. Введение в философию: Учебник для вузов. В 2 ч. / Фролов И.Т., Араб-Оглы Э.А., Арефьева Г.С. и др. – М.: Политиздат, 1989.
2. История философии: Учебное пособие / под ред. В.М. Мепельман и Е.М. Пенькова – М.: «Издательство ПРИОР», 1997.
3. История философии: Учебное пособие / Скирбекк Г., Гилье Н. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003.
4. Історія української філософії: Курс лекцій // Горський В.С. – К.: Наукова думка, 1997
5. Історія української філософії: Навчальний посібник // Ю.О Федів., Н.Г. Мозгова – К.: Україна, 2000
6. Історія філософії України. Хрестоматія: Посібник. // під кер. М.Ф. Тарасенка і М.Ю. Русина – К., 1993

7. Історія філософії: Підручник // В. Г. Кремень та ін. – Х.: Прапор, 2003.
8. Основы современной философии: Учебник // А.Л. Кноп – С-П.: Лань, 1999.
9. Сучасна соціальна філософія: Курс лекцій // В.П. Андрущенко, М.І. Михальченко – К.: Генеза, 1996.
10. Философия науки: традиции и новации: Учебное пособие – М.: «Издательство ПРИОР», 2001.
11. Философия: вводный курс // Т.Г. Лешкевич – 2-е изд. -М.: «Контур», 1998.
12. Философия: Учебник // Алексеев П.В., Панин А.В. - 3-е изд. – М.: ТК Велиби, Изд-во Проспект, 2003.
13. Философия: Учебник // Ильин В.В. - М.: Академический Проект, 1999.
14. Философия: Учебник // под ред. В.В. Миронова - М.: Норма, 2005.
15. Философия: Учебник // под ред. В.Н. Лавриненко – 2-е изд. - М.: Юристь, 2004.
16. Философия: Учебное пособие // Канке В.А. - М.: Логос, 2001.
17. Философский энциклопедический словарь – М., 1983
18. Філософія: Навчальний посібник // І. Ф. Надольний та ін. - К.: Вікар, 1998.
19. Філософія: Підручник // М.І. Горлач , В.Г. Кремень, В.К. Рибалко – Х.: Консум, 2000
20. История философии в тестах с ответами, пояснениями и хрестоматийными приложениями // А. Б. Демидов – Мн.: Экономпресс, 2005.
21. Мир философии. Книга для чтения. – М., 1991.
22. Хрестоматия по философии / под ред. А.А. Радугин – М.: Центр, 2001.
23. 120 філософів: Життя. Доля. Учення. Думки: Універсальний аналітичний довідник з історії філософії / П.С. Таранов – У 2 т. – Сімферополь: «Реноме», 2002.

24.

15. Інформаційні ресурси

1. <https://dl.tntu.edu.ua/index.php> - Сторінка навчальної дисципліни на сервері дистанційного навчання ТНТУ.
2. <http://ellib.org.ua/pages-cat-23.html> - Електронні підручники з філософії.
3. <http://pidruchniki.com/filosofiya/> - Електронні підручники з філософії.
4. <http://www.philosophy.ua/> - новини в філософській сфері України.